

تکرار جرم و عوامل مؤثر در بازگشت مجدد زندانیان

نویسنده: مهدی طیبی

انتشارات برکت مریم

سرشناسه: طیبی، مهدی، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور: تکرار جرم و عوامل مؤثر در بازگشت مجدد زندانیان/ مهدی طیبی.
مشخصات نشر: شیراز: انتشارات برکت مریم، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۲۸-۰-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیفا
موضوع: تکرار جرم

موضوع: Recidivism

موضوع: تکرار جرم -- پیشگیری

موضوع: Recidivism -- Prevention

موضوع: جرم و جنایت -- پیشگیری

موضوع: Crime prevention

رده - ی کتاب: ۱۳۹۷ ص ۹/ط HVV۴۳۱

رد بندی دیسی: ۳۶۴/۴

شماره شناسایی: ۵۳۶۳۷۰۷

شناسنامه کتاب

نام کتاب: تکرار جرم و عوامل مؤثر در بازگشت مجدد زندانیان

نویسنده: مهدی طیبی

ناشر: انتشارات برکت مریم

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۲۸-۰-۸

شمارگان (تیراژ): ۲۰۰۰

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۷

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

طراح جلد: مهدی طیبی

ویرایش و صفحه آرایی: فاطمه مؤمنی

مجموعه فعالیت های فرهیخته مهدی طیبی: www.sepehrshiraz.ir

حق چاپ محفوظ است.

نشانی ناشر: شیراز، چهارراه سیاحتگر، خیابان شهید اعتمادی، پلاک ۵۱

barekatmaryam@gmail.com

www.barekatmaryam.ir

۰۹۱۷۷۰۷۱۶۰۷ - ۳۸۲۰۴۹۲۵

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۳	کلام نویسنده
۱۹	پیشگفتار
۲۱	فصل اول: علل تأثیر زندان و معرفی نظریه‌ها در تکرار جرم
۲۳	مقدمه
۲۵	زندانی کیست؟
۲۵	تکرار جرم
۲۵	مفهوم لغوی تکرار جرم
۲۵	مفهوم حقوقی تکرار جرم
۲۷	مجازات زندان نسبت به تکرار جرم
۳۲	علل تأثیر زندان در تکرار جرم
۳۵	کاهش اثرات سوء زندان و تکرار جرائم ناشی از آن
۳۶	نظریه‌ها
۳۶	نظریه انتقال فرهنگی
۳۷	نظریه آنومی مرتن
۳۸	نظریه خرده فرهنگی کوهن، کلوارد و اوهلین
۳۸	نظریه یادگیری اجتماعی بندورا و ساترلند
۳۹	نظریه کنش متقابل اجتماعی
۳۹	نظریه برجسب زنی
۴۰	نظریه پیوند اجتماعی
۴۱	نظریه کنترل اجتماعی
۴۲	نتیجه گیری از فصل اول
۴۹	فصل دوم: پیشگیری از تکرار جرم در حقوق کیفری ایران
۵۱	مقدمه

۵۱	مقررات قبل از انقلاب
۵۵	مقررات بعد از انقلاب
۵۵	الف: قانون برنامه و توسعه چهارم و پنجم
۵۷	ب: قانون اصلاح مبارزه با مواد مخدر و آئین نامه آن
۵۹	ج: پیشگیری از تکرار جرم در پرتو لایحه از جرم
۶۱	د: قانون مجازات اسلامی در خصوص نحوه نظارت بر مجرمان سابقه دار
۶۵	فصل سوم عوامل مؤثر بر بروز تکرار جرم در میان اطفال و نوجوانان
۶۷	مقدمه
۶۹	مفهوم نظریه ها ر تکرار جرم بین اطفال و نوجوانان
۷۱	ماهیت جرائم تکرار شده در ناحیه اطفال و نوجوانان
۷۴	عوامل مؤثر بر بروز تکرار جرم
۷۴	الف: علل درونی و فردی تکرار جرم
۷۶	ب: علل بیرونی و اجتماعی تکرار
۷۷	عوامل خانوادگی
۷۹	عوامل فرهنگی
۸۱	عوامل اقتصادی
۸۲	نقش مراجع بازپروری
۸۵	نتیجه گیری از فصل سوم
۸۹	فصل چهارم: انگیزه ها و رویکردهای تکرار جرم در میان زندانیان
۹۱	مقدمه
۹۷	رویکردهای عمده جامعه شناختی در تبیین انحرافات اجتماعی
۹۸	الف: رویکرد کارکردگرایی
۹۹	ب: رویکرد تضاد اجتماعی
۱۰۰	ج: رویکرد کنش متقابل
۱۰۰	پذیرش جامعه

کلام نویسنده

آمارها حاکی از آن است که اکثریت افرادی که یکبار زندانی می‌شوند، بازگشت آن‌ها به جامعه مشکل شده و مجدداً دچار بزه‌کاری شده و به زندان باز می‌گردند. از نظر روان‌شناسی و تحقیقی می‌توان نتیجه گرفت که خود زندان، برای بسیاری از زندانیان به دلیل تجربیات منفی که از محیط زندان کسب می‌کنند، بسیار غریب و ناامیدکننده است؛ زیرا کافی نبودن اقدامات اصلاحی و بازپروری، زندانیان به معنای آن است که آن‌ها به هنگام ترک زندان در متاثره با زمان ورودشان آمادگی بیشتری برای ارتکاب مجدد جرم دارند.

جوامع بین‌المللی به‌ویژه جوامع پیشرفته به این نتیجه رسیده‌اند که زندان نمی‌تواند در کاهش جرم نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند. بارها اعلام شده است که در عمل زندان به مدرسه آموزش جرم تبدیل شده است. علاوه بر این، مطالعات تجربی متعددی این نظریه را تأیید می‌کنند که مجازات‌های خانگی موجب کم‌ارزش شمردن قوانین و ارتکاب جرم در آینده می‌شود و انحراف افراد تنها یک مسأله فردی نیست؛ در نتیجه اگر علل و پیامدهای این موضوع را پیگیری نماییم مشاهده

تکرار جرم و عوامل مؤثر در بازگشت مجدد زندانیان

می‌کنیم که این عمل جزئی از یک نظام یا جریان اجتماعی است که زندگی افراد دیگر و حتی کل نظام را تهدید می‌کند. در حقوق کیفری ایران نیز به موضوع پیشگیری از تکرار جرم توجه خاصی شده است. قانون اقدامات تأمینی و تربیتی مصوب سال ۱۳۶۹ ش. هدف خود را پیشگیری از تکرار جرم اعلام کرده است. یکی از وظایف قوه قضائیه پیشگیری از جرم و اصلاح و بازپروری مجرمان اعلام گردیده است.^۱

علاوه بر آن، قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی را مکلف به اتخاذ تدابیر مناسب در جهت جلوگیری از ارتکاب مجدد جرم و اصلاح مجرمان نموده است؛ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی اجتماعی نیز در جهت تکمیل سیاست‌های اتخاذ شده در قانون توسعه چهارم، مقررات مفصلی را وضع کرده است. لایحه پیشگیری از جرم نیز به صورت جزئی به این موضوع پرداخته و وظایفی را در جهت مقابله با مجرمان حرفه‌ای و تکرار کنندگان جرم بر عهده سازمان‌های مختلف قرار داده است. پس با توجه به نظریه برچسب‌زنی که ادعا دارد کلید فهم رفتار قانون‌شکنانه در نحوه واکنش نهادهای اجتماعی از قبیل خانواده، مدرسه و دستگاه عدالت کیفری در برابر رفتارهای نابهنجار نهفته است.